

РЕЦЕНЗІЯ

НА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК «ГОСТРИЙ ТА ХРОНІЧНИЙ РИНОСИНУСИТ У ДІТЕЙ»

Навчально-методичний посібник «Гострий та хронічний риносинусит у дітей», написано професором А.А. Лайком та співавторами для слухачів, які навчаються в системі післядипломної освіти, практичних лікарів, що стикаються з цією проблемою, клінічних ординаторів, аспірантів, науковців, які спрямовують свої зусилля на розробку цієї проблеми, а також студентів вищих медичних навчальних закладів.

У навчально-методичному посібнику представлено сучасні погляди на етіологію гострого та хронічного риносинуситу, патогенез, клінічний перебіг, діагностику, ускладнення та методи лікування. Його основою є досвід авторів з цієї проблеми, а також систематизовані дані літератури за останні три десятиліття.

Навчально-методичний посібник «Гострий та хронічний риносинусит у дітей» рекомендовано до друку Вченою радою Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України та рецензовано професорами за спеціальністю «Оториноларингологія» Р.А. Абизовим, Ю.В. Мініним та В.М. Васильєвим.

Посібник написано на належному науковому рівні, державною мовою, із застосуванням прийнятої медичної термінології. Всі його розділи представлено на основі вивчення великої кількості джерел вітчизняної та іноземної літератури, а також власного досвіду авторів. Посібник добре ілюстрований чорно-білими малюнками, фотографіями, рентгенограмами, комп'ютерними томограмами, що значною мірою покращує сприйняття матеріалу.

Всі розділи посібника написані на сучасному методичному рівні. Особливо це стосується нових підходів в діагностиці

гострих та хронічних риносинуситів, методів їх консервативного та хірургічного лікування.

Особливо важливим є розділ методів лікування дітей з гострими та хронічними риносинуситами, де авторами конкретно описано поетапне надання допомоги дітям, представлено характеристику медикаментозних лікувальних засобів і можливості їх застосування при вказаній патології. Автори детально визначають дози і частоту прийому медикаментів залежно від віку дитини.

Не дивлячись на достатньо великий об'єм посібника, читається він з зацікавленням, особливо розділи, присвячені лікуванню хворих. Посібник написано в компактній, лаконічній формі, оформлено в тверду обкладинку, він легко читається і сприймається.

Враховуючи, що навчання слухачів та інтернів йде в кредитно-модульній системі, автори в кінці посібника дають еталони відповідей до питань тестового контролю.

Майже всі вітчизняні клініцисти і практичні лікарі вважають, що анатомічні варіації порожнини носа і навколоносових пазух впливають на частоту і розвиток риносинуситів, оскільки у хворих порушується дренажна функція пазух. Тому автори детально зупинились на анатомо-фізіологічних особливостях носової порожнини та навколоносових синусів у дітей, в залежності від їх вікового розвитку.

Описано клінічний перебіг гострих та хронічних захворювань навколоносових пазух. Підкреслюється, що в останні роки значно збільшилась частота виникнення хронічних захворювань навколоносових пазух. Звертається увага на грибкові ураження пазух. Розглядаються риногенні ор-

бітальні (набряк повік, набряк клітковини орбіти, простий періостит орбіти, гнійний періостит орбіти, абсцес повіки, ретробульбарний абсцес, флегмона орбіти) та внутрішньочерепні ускладнення (тромбоз печеристого синуса, екстрадуральний абсцес, субдуральний абсцес, менінгіт, менінгоенцефаліт, абсцес мозку, арахноїдит, сепсис).

В наступному розділі описано сучасні підходи до профілактики гострих респіраторних захворювань, а разом з тим і гострих риносинуситів. Вказано на особливості правильного харчування дітей різних вікових груп та режиму дня, необхідність санаторно-курортного лікування, спрямованого на підвищення реактивності організму.

Необхідно звернути увагу на те, що за останні роки проблема гострого та хроніч-

ного риносинуситу недостатньо висвітлена в періодичній літературі, що спонукає оториноларингологів та інших фахівців звернути увагу на цю хворобу, актуальність якої у дитячому віці не підлягає сумніву.

Таким чином, підготовлений на сучасному високому рівні навчально-методичний посібник «Гострий та хронічний риносинусит у дітей», написаний фахівцями вітчизняної оториноларингології за редакцією одного із фундаторів оториноларингології України, доктора медичних наук, професора А.А. Лайка є надзвичайно актуальним і буде затребуваний не тільки оториноларингологами, а й фахівцями інших спеціальностей, які займаються діагностикою та лікуванням пацієнтів з респіраторною патологією.

*Лауреат Державної премії в галузі науки і техніки України,
заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри оториноларингології
Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор Р.А. Абизов*